

GLAZBA U DJEČJEM VRTIĆU

Glazbeni razvoj počinje rođenjem djeteta, pa čak i ranije, u prenatalnom periodu, o čemu postoje mnoge studije. Već je prva godina djetetovog života ključna za postavljanje osnova glazbenog razvoja, pogotovo ako se djetetu planski i neprekidno pozornost usmjerava na glazbene dojmove i potiče na reprodukciju u vidu govorno-glazbenih aktivnosti. Na roditeljima je da djetetove sposobnosti usmjere i razvijaju te je glazba put kojim se izgrađuju humani ljudi. Time se osobita važnost daje upravo ranom djetetovom iskustvu i planiranim aktivnostima koji vode ka cjelovitom, a ne samo glazbenom razvoju.

Glazbeno-pedagoška vrijednost pjesme ogleda se u tome što obuhvaća i reflektira iskustva djece i znanja s područja prirode, okoline, materinjeg jezika i ostalo. Tempo i karakter pjesme, a pogotovo njezin tekst, utječu na emocionalno i intelektualno stanje djece. Vedra i živahna pjesma budi u djeci optimizam i radost, potiče dobro raspoloženje, a nježna i osjećajna pjesma utječe na smireno ozračje. Tekstovi pjesama proširuju dječja znanja i iskustva te obogaćuju njihov rječnik novim riječima i pojmovima. Osim što se aktivnost pjevanja treba provoditi svakodnevno, važno je pratiti pjevačko umijeće djece, koja iz faze pjevuckanja, koja proizlazi iz govora, prelazi u fazu pravog pjevanja kada se koriste melo-ritamski složenije pjesme i veća se pozornost posvećuje interpretaciji pjesme.

Od ranijeg do starijeg uzrasta djeteta, pjesme trebaju biti tekstualno i ritmički jednostavnije kako bi ih djeca mogla lakše interpretirati, dok sa starijim uzrastom djece pjesme postaju složenije i interpretativno zahtjevnije. Djeca uče pjesme kroz pokret, a time se razvija govorno izražavanje, fina i gruba motorika te glazbeno pamćenje. Glazba potiče dječje samopouzdanje, slušnu percepciju, kreativnost, verbalnu i neverbalnu komunikaciju i utječe i na brži razvoj sinapsi u mozgu. Pjesme se djeci trebaju i intonativno prilagoditi kako bi bile lakše za interpretaciju.

U **glazbenim igrama** se pjeva, svira, pleše, improvizira, oponaša, odnosno dolazi do djetetovog potpunog glazbenog izraza koji se ostvaruje na više razina i kroz više područja.

Sviranjem na udaraljka usmjeravamo dječju pozornost na različite zvukove i potičemo njihov smisao za improvizaciju. Sviranje može biti i kao pratnja pjesmi, pa se jednostavnim aranžmanom može osnažiti njezin cjelokupan dojam.

U jaslucama zadajemo ritam pjesme ili brojalice udarajući dlanom o dlan ili o neku površinu, dok u vrtiću sviramo manipulirajući udaraljka ili trianglu, lupkajući šuškalicama izrađenim od rola kuhinjskog papira i punjenih s pedagoški neoblikovanim materijalima - kamenčićima, dugmićima, rižom, kukuruzom i sličnim materijalima te svirajući na klaviru kojega vrtići imaju u svom prostoru.

GLAZBENE IGRE I PJESME S POKRETOM

Glazbena igra *Stolice*

Postavite u krug broj stolica za jedan broj manji od broja igrača, a stolice okrenite naslonom jednu prema drugoj. Dok glazba traje djeca hodaju oko stolica, a kada glazba stane, trebaju brzo sjesti na jednu od stolica. Dijete koje ostane bez svoje stolice izlazi iz igre i navija za svoje prijatelje koji su ostali u igri. U nastavku igre mičemo jednu stolicu i djeca dalje hodaju oko stolica dok traje glazba, a kada ona stane trebaju opet brzo sjesti na jednu od stolica.

Glazbena igra *Naokolo salata*

Djeca stoje u kolu držeći se za ruke i plešući u smjeru obrnutom od smjera kazaljki na satu. Jedno dijete je u sredini kola, a sva djeca istovremeno pjevaju sljedeće stihove:

„Naokolo salata, naokolo salata, naokolo salata i na veliki zbor.“

Dalje pjeva dijete koje se nalazi u sredini kola, samo jednom djetetu u kolu, kojega ono samo odaberete:

„Poklanjam se na tebe, poklanjam se na tebe, poklanjam se na tebe i tebe uzimam“

Dok pjeva „poklanjam se na tebe“ se tri puta pokloni djetetu u kolu, a na stihove „i tebe uzimam“ i drugo dijete dođe u sredinu kola te njih dvoje plešu u ritmu glazbe držeći se ruku pod ruku. Druga djeca oko njih stoje i dalje u kolu, plješču dlanom o dlan i pjevaju:

„Sad se vidi, sad se zna, tko se kome dopada, a sada se viđa, tko se kome sviđa.“

Glazbena igra *Mi smo djeca vesela*

Djeca stoje u kolu, a jedno dijete stoji u sredini kola. Sva djeca, osim djeteta u sredini kola, pjevaju:

Mi smo djeca vesela,
rado bi se igrala,
al' ne znamo što,
kaži nam ti Marice,
što će tvoje ručice,
kaži nam ti Marice,
što će tvoje ručice.

Na te riječi dijete u sredini kola pokazuje radnju koju ono samo odabere, i pjeva:

Svi činite kao ja,
to me vrlo zabavlja.

Na to ostala djeca u kolu ponavljaju tu istu radnju, i pjevaju:

Svi činimo kao ti,
to nas vrlo veseli.

Igra traje dok djeca pokazuju interes za njom.

Pjesma s pokretom *Kad si sretan*

U pjesmi Kad' si sretan svaki pokret tijelom trebate napraviti dva puta zaredom

Pjesma s pokretom *Hoki poki*

Stih „*uđini hoki poki*“ - ruke su položene ispred tijela s prstima prema vani, lagano prijedemo dlanom o dlan, kao da čistimo ruke od brašna.

Stih „*u tome je cijeli štos*“ - ruke su istovremeno podignute u visini ramena, s unutarnjim i vanjskim dlanovima na lijevu odnosno desnu stranu.

Pjesma s pokretom *A ram sam sam*

A ram sam sam, a ram sam sam - šest puta istovremeno lupiti rukama po koljenima;

Guli guli guli guli guli - ruke su položene ispred tijela, u razini trbuha (lijeva ruka s prstima na lijevu stranu, a desna ruka s prstima na desnu stranu), nalaze se vrlo blizu jedna iza druge te se vrte jedna oko druge;

A radi, a rafi - ruke su spojene te su blago ukošene na lijevu stranu pokraj glave, a glava položena na njih. Isto napravimo na desnoj strani.

Kako pjesma ide svome kraju, tako su tempo i pokreti tijela sve brži.

Još neki primjeri pjesama i igara

- glazbene igre: Ide maca oko tebe, Boc boc iglicama, Čvorak, čvorak
- pjesme s pokretom: Pačji ples (Ples kva - kva), Proljetno kolo, Mali ples i sl.
- pjesme s pokretom u jasticama: Obitelj Prstić, Izgubljeno pile, Proljetno kolo, Pilići, U šumici zeko, Ringe ringe raja, Ples kva- kva, Kad si sretan, Ja sam ptica crna
- pjesme koje svakodnevno pjevamo: Kruška, jabuka, šljiva, Molba gljive muhare, Nije lako bubamarcu, Bila mama Kukunka, Semafor, Rijeka od Malih Riječana i slično
- pjesme koje pjevamo u posebnim prigodama: Mlin, Ja sam pekar pravi, Jesenska pjesma, Sretan rođendan ti, Kako se što radi, Sveti Niko svijetom šeta, Zvončići, Pahuljice padajte, Čemu služe roditelji, Čestitka majčici, U šumici zeko, Zekini jadi itd.
- brojalice u jasticama: Iš'o medo u dućan, Ovaj prstić, En ten Tini, Jedna vrana gakala, Ide ide patak, Stari medo i druge
- uspavanke za ugodne snove: Blistaj, blistaj zvijezdo mala; Leonora Surian: Moja mala sovic; Leonora i Vlasta: Nanita, Laku noć, Zeko i potočić itd.

Dragi roditelji, pozivamo Vas da potičete i pratite interese Vaše djece za glazbenim aktivnostima, da zajedno osmišljavate pokrete na djeci drage pjesme te da uživajte u zajedničkim aktivnostima!

Preporučujemo Vam sljedeće slikovnice i pjesme:

- pjesmarice i vježbenice En ten tini
- knjiga brojalice Tike tike tačke
- sadržaji s Interneta: Glazbeni ključ (Sanja Šamanić)
- YouTube: Jacques Houdek - CD Kad si sretan i Idemo u zoološki vrt
- CD Zagrebačkih mališana

I na kraju ovog teksta, a imajući na umu iznimno važan utjecaj glazbe na dječji razvoj, dragi roditelji pozivamo Vas da provodite glazbene aktivnosti u svakodnevnom životu, jer kako je jednom rekao Platon:

“ Glazba daje dušu svemiru, krila umu, let mašti i život svemu što postoji“.

Pripremila: Jasna Glogenšek, odgajateljica PPO Potok